

אלי דסה העולם הזה

שבתאי לוי:
**„השוטר אמר: מצידי
 אתה יכול למות!“**

בשבוע שעבר השתחרר ממאסרו שבתאי לוי, שנש-פט על העלבת עובדי-ציבור, בעיקבות מיכתבים ששלח ליצחק שמיר וליצחק רבין, ושבהם כינה את שמיר „פיר“ ואת רבין „שרי-הוורמאכט“. לוי, נכה הסובל מיתר-לחץ-דם, הוחזק באב-כביר והתלונן על תנאי מאסר קשים. ביקשתי ממנו לספר על המאסר.

התנאים שם היו גרועים. האוכל היה גרוע. אין, למשל, מצקת, ואנשים נאלצים לקחת את האוכל בידים. ארוחת-ערב מוגשת ב-3 וחצי בצהריים, ומאו ועד הבוקר אין מה לאכול. הנוזל שהם מגישים לשתיה הוא עכור, ולא ברור אם זה קפה או תה. שמעתי שהוא נעשה ממים שנלקחו מדור-שמש. היחס של השוטרים הוא משפיל. במחאה על תנאי-מאסרי תפחתי בשביתת-זרעב. בשלב מסוים הרגשתי כאבים ולחץ בחזה. ביקשתי משוטר שיקרא לחובש, והוא אמר: „מצידי אתה יכול למות. שיהיה אחר פחות.“ הייתי עד למיקרים דומים שבהם ביקשו אסירים לקרוא לחובש, ונענו בתשובה דומה. שילטונות-הכלא התעלמו משביתת-הזרעב שלי, למרות שיש כללים מוגדרים למצבים כאלה. כשהורעתי על הפסקת השכיחה, ביקשתי מזון קל לעיכול, ולא נענית.

● לאיזה מיקרים היית עז?

כלא

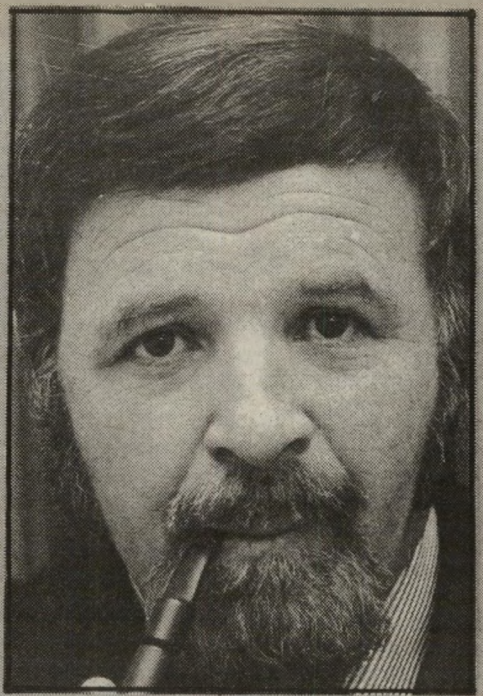
עדל רג'ב בן-מסעוד מעזה, שקפץ מהקומה הרביעית, אושפז באי-כילוב בעיקבות פציעתו. אחרי ששופט בא להאריך את מאסרו, הוא לא הושאר בבית-החולים, למרות שנוקט לטיפול. הוא הוחזר לאב-כביר, וסבל שם מכאביות-פז. קשה היה לו ללכת, בגלל מסמרים שנכנסו לו לרגליים, אבל הוא לא קיבל שום עזרה, חוץ מטיפול תרופתי.

● אני מבינה שיש לך תלונות גם בעניין המישישט?

איי-אפשר בכלל לקרוא לזה מישישט. מינו לי עורך-דין מהימין, שהתייחס אלי בצורה עויינת, ולא עשה את מלאכתו. הוא לא הכין כתבי-הגנה, אבל שאל, למשל, מדוע אני לא כותב מיכתבים רומים ליסי שריר ולשולמית אלוני, שהם „גרועים יותר“, לדבריו.

● מדוע השתמשת בביטויים כאלה במיכתב-ביד?

מה שישראל עושה בשטחים הכבושים רומה בהרבה מיק-רים למעשי הנאצים — כמו שימוש באלות ובגאונים. הגוענות הנאצית היתה מופנית כלפי מי שלא היה ארי, שלנו מופנית גם כלפי היהודים. „תימני שחור — חרא של חמור“ זו רק דוגמה. (אורית זרובב)

שבח וייס:
**„אפילו צהלות השימחה
 בגרמניה קשות לי!“**

שימחה גדולה בעולם. גרמניה המיזרחית פתחה את שעריה, ומאות אלפים עוברים יום-יום מן המיזרח למערב (ראה הנדון). אבל עם השימחה הגדולה, אי אפשר להתעלם מהעובדה שמדינה אשר גרמה למילי-חמת-העולם השניה, ושנחלקה לשניים כעונש, ואולי כהרתעה, הולכת ומתאחדת שוב למדינה-מעצמה בת יותר מ-80 מיליון נפש. מנשתי איש, פליט שואה, שאמר לי שהוא מאוד לא-מרופז שבתאי לוי, שיש לו יחס מיוחד לגרמנים, האם האפשרות של איחוד גרמניה מפחידה אותו.

שילשום טילפנו אלי מגרמניה, מהירחון שטרן. ושאלו בדי-יוק את השאלה שאת שואלת. אענה לך בריוק מה שענית להם: יש תחום הרגש ויש המחשבה המדינית. בתחום הרגש יש לי יחס דרעי-רכי לשימחה הזאת. יש, כמובן, שימחת-החרות, ואני, למרות מה שעברתי, לא מאמץ אל ליבי שום קטע מתורת-ההגזע. לכן אני מתייחס לדור החדש בגרמניה כאל דור שאינו אשם, ואני שמח עם כל אדם הוזכה בחרותו. יחד עם זה אפילו צהלות-השימחה בשפה הגרמנית קשות לי, כי אני זוכר קולות אחרים בגרמנית.

גרמניה

אבל אני בסך-הכל כמו כל אדם בעולם החופשי, שמח בחרות שניתנת. עכשיו באה המחשבה המדינית. ברור שאם יתרחש תהליך של איחוד הגרמניות, הוא ישנה באופן מוחלט את מאוזן-הכוחות באירופה ובעולם.

● זמזה אתה מודאג?

ולא רק אני. יש די סיבות לאירופים לדאוג מקנניה של מעצמה גרמנית כלב אירופה. הצרפתים והאנגלים יכולים כקלות לאכזר את הבכורה שלהם באירופה, גם מדינית וגם כלכלית. גם לסובייטים אין סיבה להיות מאושרים מהקמתה של גרמניה חדשה. לפי דעתי, גם על הגרמנים עצמם לחשוש מהתפתחות כזאת, מכיוון שהיא תחדש את המגמות האנטרי-גרמניות במערב ובמזרח.

● ולפי דעתך, אבן יקום האיחוד?

בגלל הסיבות שהזכרתי קודם, אני משער שתהליכי-האי-חוד, אם בכלל, יהיו איטיים מאוד, ולבסוף יובילו לאיזה איחוד רופס. אבל קיימת גם אפשרות שמדינות אירופה המיזרחיות, וביניהן ברית-המועצות, יצטרפו ל„בית האירופי“ (מונח גור-באצ'ובי), ואז תוכלנה שתי הגרמניות להיות חברות באותה ברית אירופית גדולה. (דניאלה שמי)

איון מריה העולם הזה

חווה קלר:
**„ארצות-הברית קמה
 על הסיסמה הזאת!“**

כמה עשרות מפגינים השתתפו ביום השישי האחרון בהפגנת-הזדהות בבית-סאחור, תחת הסיסמה „בלי ייצוג אין מיסוי!“ גם הפעילים הקבועים טענו שזו היתה הפגנה מוצלחת במיוחד.

ביקשתי מחווה קלר, פעילה, לפרט.

ההפגנה היתה של אירגון חדש בשם הקו הירוק. בעיניי זה היה מוצלח מאוד מהסיבה הפשוטה, שהצלחנו להיכנס לבית-סאחור. ברוב המיקרים, כשיש תוכנית להיכנס לשטחים, מדר-בר בשטח צבאי סגור, ואז התוכנית לא יוצאת לפועל. הפעם, הודיעו לנו באמצע הדרך שהכביש סגור לתנועה, או פשוט לא הגענו למחסום, נסענו בדרכים עוקפות, נכנסנו לבית-סאחור ולקח לצבא 10-15 דקות לגלות שאנחנו בפנים.

● ומה עשיתם בדקות הקצרות שעמדו לר-שותבכם?

היפגנו, הנפנו שלטים והתושבים הצטרפו אלינו בהתלה-בות עצומה. הנחמר היה שהתושבים צעקו יחד איתנו בעברית: „ישראל, פלסטין — שתי מדינות לשני עמים“, זה, בדרך-כלל, לא כליכך נפוץ. המוצלח בהפגנה היה תגובת התושבים.

בית-סאחור

אני התרגשתי, ואני הגילה להפגנות. הם קיבלו את פנינו בהתלהבות, והיו מוכנים לשתף פעולה בכל מה שהצענו.

● במה זה התבטא?

בלקרוא סיסמות, בללכת יחד איתנו. אשה מקומית ניסתה לצעוק סיסמה פחות-ידידותית לישראל, אז פשוט השתיקו אותה. אחר הדברים המרגשים היה, שכאשר התפנינו לאוטר-בוסי, התושבים נעלמו, עלו לגגות הבתים וניפנפו לנו לכל אורך הדרך החוצה.

● אני מבינה שיש משמעות לכותרת ההפגנה בבית-סאחור.

הסיסמה האנגלית „NO TAXATION WITHOUT REPRESENTATION“ אומרת המון לכל אמריקאי. זאת היתה הסיסמה של המהפכה האמריקאית. ארצות-הברית קמה על הסיסמה הזאת.

● זאת היתה הפעם הראשונה שהצלחו להי-כנס לבית-סאחור, מאז תחילת העוצר?

היתה קבוצה של אנשי-דת יהודיים, מוסלמיים ונוצריים, שניסתה להיכנס. למוסלמים ולנוצרים אישרו את הכניסה, ליהודים לא. (אורית זרובב)